

Rapport 6729

KOOLHAASPARK 15 TE NIJKERKERVEEN

Koolhaaspark 15 te Nijkerkerveen, gemeente Nijkerk

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

Colofon

ADC Rapport 6729

Koolhaaspark 15 te Nijkerkerveen, gemeente **Nijkerk**

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

Auteur(s): [REDACTED]

In opdracht van: De Roever b.v.

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 23 oktober 2025

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Status rapportage:

Versie 1.0

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:

[REDACTED]

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten

[REDACTED]

[REDACTED] Amersfoort

Tel. [REDACTED]

E-mail info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding en administratieve gegevens	7
2 Bureauonderzoek	10
2.1 Doelstelling en vraagstelling	10
2.2 Methode	10
2.3 Resultaten	10
2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie	23
3 Inventariserend Veldonderzoek	24
3.1 Verkennend booronderzoek: doel- en vraagstelling	24
3.2 Methode	24
3.3 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	25
3.4 Conclusies	27
4 Aanbeveling	29
Literatuur	30
Geraadpleegde websites	31
Lijst van afbeeldingen en tabellen	32
Bijlagen	33

Samenvatting

In opdracht van De Roever heeft ADC ArcheoProjecten in augustus t/m oktober 2025 een bureauonderzoek en verkennend booronderzoek uitgevoerd naar de kans op de aanwezigheid van archeologische waarden op de locatie Koolhaaspark 15 te Nijkerkerveen.

De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bouw van tijdelijke woningen voor asielzoeker, jongeren en starters.

Op basis van het bureauonderzoek is een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. Het plangebied ligt in Nijkerkerveen, gemeente Nijkerk, in het dekzandlandschap van de Gelderse Vallei. De ondergrond ter plaatse bestaat uit dekzandafzettingen en het plangebied zelf ligt op een dekzandrug. Dergelijke dekzandruggen hebben een hogere ligging in het landschap waardoor het in het verleden gunstige vestigingsplaatsen in het landschap vormden.

Sporen uit het Paleolithicum en Mesolithicum kunnen uit vuurstenen artefacten, en ondiepe haardkuilen bestaan. Deze worden onder een eventueel plaggendek vanaf de top van de podzolbodem verwacht. Sporen van het Neolithicum tot de Vroege Middeleeuwen kunnen bestaan uit een cultuurlaag, aardewerk fragmenten, gebruiksvoorwerpen of grondsporen als paalkuilen. Deze sporen worden verwacht onder het plaggendek vanaf de top van de podzolbodem. Vanaf de Vroege Middeleeuwen wordt een aanvang gemaakt met de ontginning van de lagere delen van de Gelderse Vallei. Sporen vanaf de Late Middeleeuwen zijn vergelijkbaar aan de eerdere periode, deze kunnen echter al vanaf het maaiveld worden verwacht.

Samenvattend kan gesteld worden dat voor het plangebied sprake is van een hoge verwachting voor de aanwezigheid van bewoningssporen uit de periode vanaf het Paleolithicum. Dit vanwege de ligging op een dekzandrug. Gezien het feit dat het niveau waarop sprake kan zijn van de aanwezigheid van archeologische waarden relatief dicht aan de oppervlak ligt kan het zijn dat grondroerende activiteiten in het verleden, zoals de aanleg van bebouwing, tot verstoring van archeologische waarden hebben geleid.

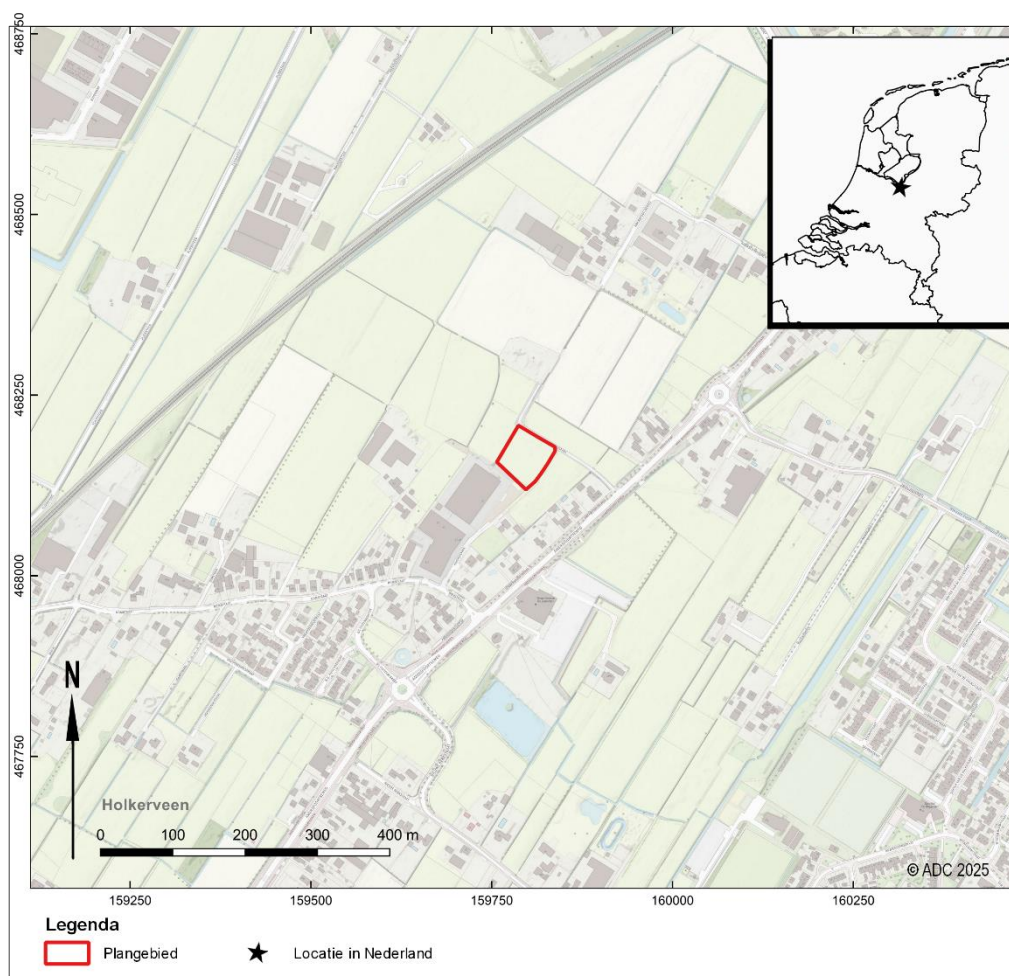
Om de kans op de aanwezigheid van archeologische resten te bepalen is vooral het verwerven van inzicht in de bodemopbouw en de mate van intactheid daarvan van belang. Hierom is in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat de ondergrond in het plangebied bestaat uit een C-horizont van dekzand (Formatie van Bostel, Laagpakket van Wierden). Dit wordt abrupt afgedekt door de hunebed bouwvoor. In een boring is een kleine gedempte sloot aangeboord.

De top van de C-horizont ligt tussen 0,35 m en 0,50 m -mv (2,60 m tot 2,80 m +NAP). De mate van verstoring van de top van de C-horizont is niet te bepalen. Ter hoogte van de sloot is C-horizont tot 1,0 m -mv (2,10 m +NAP) afgegraven.

Er is geen potentieel archeologisch niveau aangetroffen. Er is geen potentieel archeologisch niveau aangetroffen. De archeologische verwachting kan worden bijgesteld naar laag voor alle archeologische periodes.

ADC ArcheoProjecten adviseert om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is altijd mogelijk dat tijdens grondwerkzaamheden onverwacht archeologische vondsten aan het licht komen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van de grondwerkzaamheden te wijzen op de plicht deze zogenoemde toevalsvondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet. De melding dient behalve bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) tevens plaats te vinden bij de gemeente Nijkerk.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Afb. 1. Locatie van het plangebied

1 Inleiding en administratieve gegevens

In opdracht van De Roever heeft ADC ArcheoProjecten in augustus t/m oktober 2025 een bureauonderzoek en verkennend booronderzoek uitgevoerd naar de kans op de aanwezigheid van archeologische waarden op de locatie Koolhaaspark 15 te Nijkerkerveen (afb. 1 en afb. 2).

Afb. 2. Detailkaart van het plangebied

De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bouw van tijdelijke woningen voor asielzoeker, jongeren en starters. Voor de ontwikkeling is een buitenplanse omgevingsplanactiviteitvergunning (BOPA) vereist.

Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet brengt regelgeving over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water samen in één wettelijk stelsel. De wet vormt daarmee de basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. In deze wet zijn de bestemmingsplannen vervangen door een omgevingsplan voor de hele gemeente en is ook de beheersverordening uit de Wet ruimtelijke ordening opgenomen.

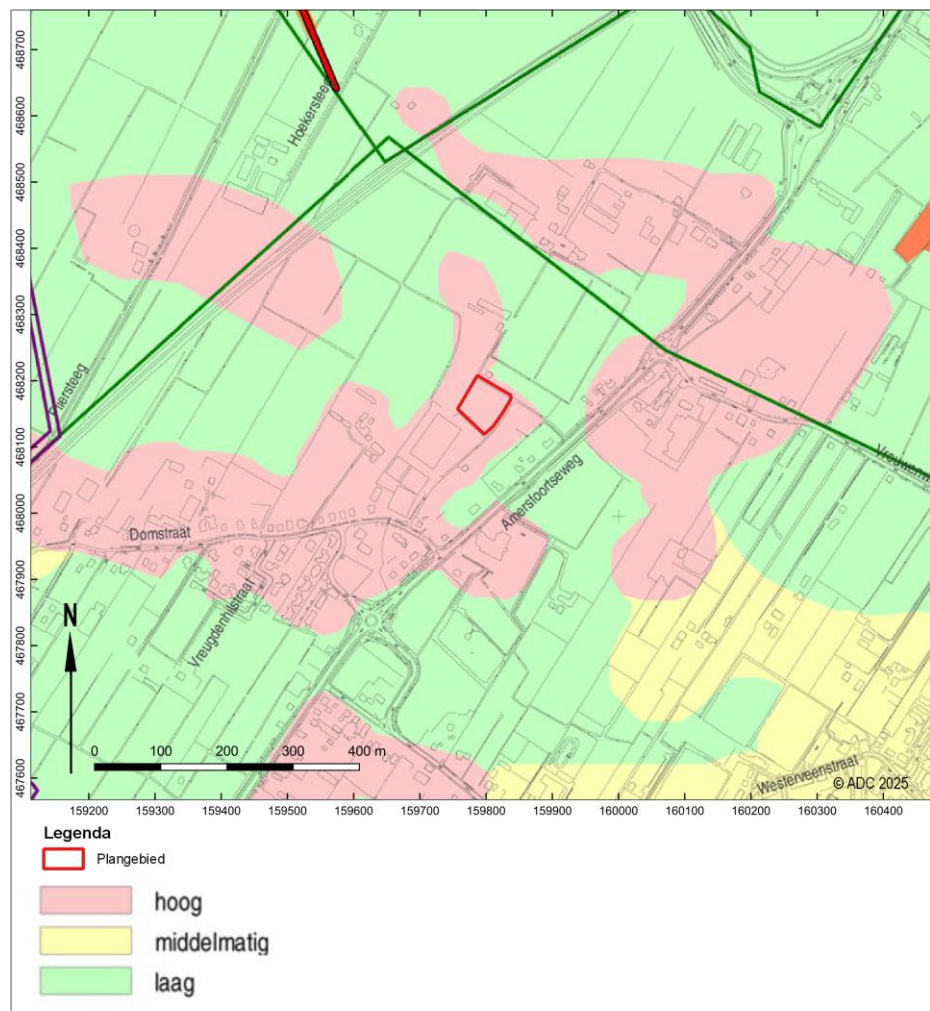
Bij een BOPA of wijziging van het omgevingsplan is de beleidskaart leidend bij het vaststellen van de onderzoeksplicht.

In het omgevingsplan van de gemeente Nijkerk zijn de archeologische beleidsregels nog niet verwoord. In het tijdelijke omgevingsplan zijn de oude bestemmingsplannen opgenomen. In het voormalige vigerende bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Nijkerkerveen en Holkerveen' heeft het plangebied de Waarde Archeologie, hierbij is de specifieke waarde niet aangegeven. Volgens de regels in het bestemmingsplan is archeologisch vervolgonderzoek nodig bij waarde 2 bij een gebied groter dan 250m² en grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm. Bij waarde 6 is vervolgonderzoek

verplicht bij een gebied groter dan 1000 m² en dieper dan 30 cm. Tenslotte is bij waarde 8 is onderzoek verplicht bij een gebied groter dan 10.000 m² en dieper dan 30 cm.¹

Op de gemeentelijke verwachtings- en beleidsadvieskaart ligt het plangebied binnen een zone met een hoge verwachting.² Deze verwachting is gebaseerd op de ligging op een dekzandrug (afb. 3.).

Afb. 3. De Beleidskaart van de gemeente Nijkerk

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.2).³ De gemeente Nijkerk heeft aanvullende richtlijnen vastgesteld. Behalve de protocollen van de vigerende KNA zijn de richtlijnen van de gemeente Nijkerk gevolgd.

¹ Regelsopdekaart.nl

² Oosterhout 2014.

³ SIKB 2022.

De volgende administratieve gegevens zijn van toepassing:

opdrachtgever:	<div>Rembrandtlaan 4 5462 CH Veghel @deroever.nl</div>
fase(n) AMZ-cyclus:	Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek
aanleiding:	Bouw van tijdelijke woningen voor asielzoekers, jongeren en starters
locatie:	Koolhaaspark 15
plaats:	Nijkerkerveen
gemeente:	Nijkerk
provincie:	Gelderland
kadastrale gegevens:	Perceel 2488, sectie H, gemeente Nijkerk
kaartblad:	32B
oppervlakte plangebied:	3933 m ²
coördinaten:	159.787 / 468.208 (N) 159.838 / 468.177 (O) 159.797 / 468.119 (Z) 159.758 / 468.158 (W)
bevoegde overheid met contactgegevens:	<div>@nijkerk.eu Postbus 1000 3860 BA NIJKERK</div>
deskundige namens de bevoegde overheid met contactgegevens:	Centrum voor Archeologie (CAR) @amersfoort.nl Amersfoort
goedkeuring rapport door bevoegde overheid:	nog niet bekend
Archis-zaaknummer:	5837041001
ADC-projectcode:	003682
auteur(s):	
projectmedewerker(s):	n.v.t.
autorisatie:	
periode van uitvoering:	augustus t/m oktober 2025
beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort

2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en vraagstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van bureauonderzoek is het aan de hand van bestaande bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting.

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- *Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

2.2 Methode

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.2 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Tijdens het bureauonderzoek worden diverse bronnen geraadpleegd, op basis waarvan een gespecificeerde archeologische verwachting wordt opgesteld. Deze kan worden beschouwd als de conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of archeologische waarden in het plangebied worden verwacht. Als dit het geval is, zal zo mogelijk de aard, de omvang, de diepteligging en de datering van deze waarden worden beschreven. Indien relevant zal de omvang worden weergegeven op een kaart.

2.3 Resultaten

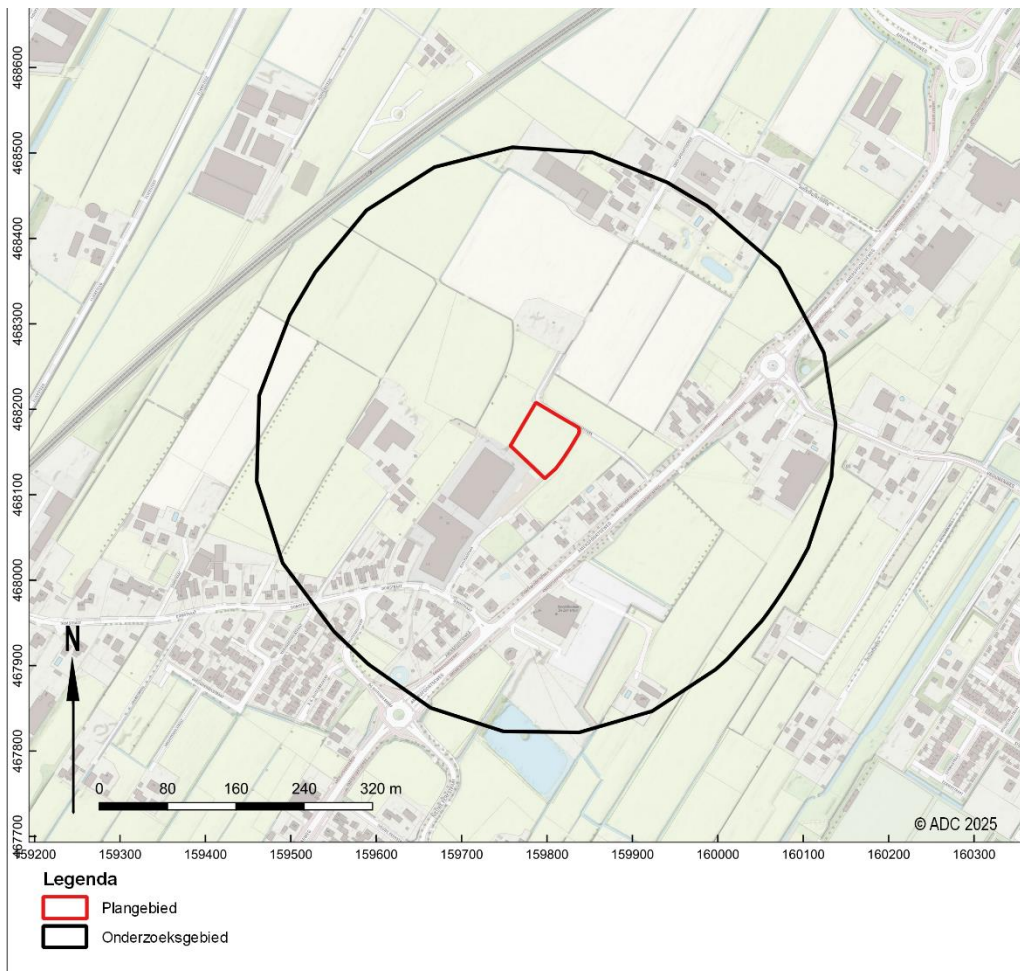
2.3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied, beschrijving huidig gebruik en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Nijkerkerveen. Het wordt begrensd door de weg Koolhaaspark aan de noordzijde van het perceel. De oost- en westzijde bestaan uit graslanden en ten zuiden bevindt zich een bedrijfsterrein. Het plangebied is momenteel in gebruik als grasland.

Gegevens met betrekking tot de milieuhygiënische situatie in het plangebied zijn vooralsnog niet beschikbaar. In het kader van het onderzoek zijn vooralsnog geen gegevens met betrekking tot de aanwezigheid van ondergrondse kabels en leidingen opgevraagd bij het KLIC. Er zijn binnen het plangebied geen bekende kabels en leidingen aanwezig.

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 300 m rondom het plangebied, de oppervlakte van het gebied beslaat hierbij 35,5 ha (afb. 4). De begrenzing van deze zone is gebaseerd op het gegeven dat hierbinnen sprake is van voldoende informatie om een uitspraak te doen over de archeologische verwachting die representatief is voor het plangebied.

In het plangebied is de bouw van tijdelijke woningen voor asielzoekers, jongeren en starters gepland. Het gaat daarbij dan om de aanleg van vier gebouwen voor de huisvesting van twaalf personen per gebouw, twee gebouwen met centrale voorzieningen alsook asielopvang en een gebouw voor de huisvesting van jongeren. Tevens zal een parkeerplaats en een collectief te gebruiken middengebiet gerealiseerd worden (afb. 5).

Afb. 4. Het plan- en onderzoeksgebied.

Afb. 5. Toekomstige situatie in het plangebied

De consequentie van de voorgenomen ontwikkeling kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.3.2 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Tabel 2. Aardwetenschappelijke informatie in het plangebied

Bron	Informatie
Geologische kaart 2021 ⁴	BX4: Laagpakket van Wierden en Formatie van Boxtel (ongedifferentieerd) (Dekzand en overige periglaciale afzettingen)
Geomorfologische kaart, schaal 1:50.000 ⁵	B53: Dekzandrug
Bodemkaart, schaal 1:50.000 ⁶	cHn21: Laarpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN4) ⁷	Tussen de 3 en 4 m +NAP
Grondwatertrap ⁸	Vlo

⁴ dinoloket.nl/ondergrondmodellen.

⁵ BRO 2023.

⁶ BRO 2023.

⁷ ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer.

⁸ BRO 2023.

Het plangebied is gelegen in de Gelderse Vallei, die ontstaan is in het Saalien (voorlaatste ijstijd, ca. 3224.000 tot 126.000 jaar geleden). Tijdens deze ijstijd werd het noordelijke deel van Nederland bedekt met een ijskap waardoor dikke pakketten rivierzand werden opgestuwd tot stuwwallen die zich aan de randen van de ijskap vormden. Onder het landijs ontstonden tientallen meters diepe bekkens, waaronder de Gelderse Vallei. De grofzandige afzettingen uit het Saalien (Formatie van Drenthe, Laagpakket van Schaarsbergen) bevinden zich thans op ca. 42 m –mv.

Gedurende een warmere periode, het Eemien (tussen 128.000 en 116.000 jaar geleden), steeg de temperatuur en drong het zeewater de Gelderse Vallei binnen. Hierbij werden mariene sedimenten van zand en klei afgezet, waarvan de top zich momenteel op ca. 14 m –mv bevindt.

Tijdens de laatste ijstijd (Weichselien, 116.000 tot 11.700 jaar geleden) bereikte het landijs Nederland niet. Het koudste deel van de ijstijd werd pas tegen het einde van het Weichselien, ca. 21.000 jaar geleden, bereikt. Gedurende deze periode ontbrak vegetatie vrijwel geheel en was de ondergrond permanent bevroren. Er werd veel zand door de wind verstoven en over grote afstanden verplaatst. In de Gelderse Vallei werd dit materiaal als dikke deken fijn, zwak lemig zand met lemige lagen afgezet (Oud Dekzand). Het Laat-Weichselien (14.700 tot 11.700 jaar geleden) kende enkele snel op elkaar volgende wisselingen van relatief warme (Bølling en Allerød-interstadialen) en koude perioden. Het laatste millennium van het Laat-Weichselien kende weer een koude periode. Tijdens deze periode vonden omvangrijke zandverstuivingen plaats, waarbij zwak lemig dekzand werd afgezet in de vorm van ruggen, welvingen en koppen.

Het plangebied is volgens de geomorfologische kaart gelegen op een uitloper van een dekzandrug (afb 7). Deze uitloper heeft een noord-zuid richting en de algehele richting van de dekzandrug is noordoost-zuidwest. Dekzandruggen lagen hoger in het landschap en waren daarom aantrekkelijk voor menselijke activiteit.

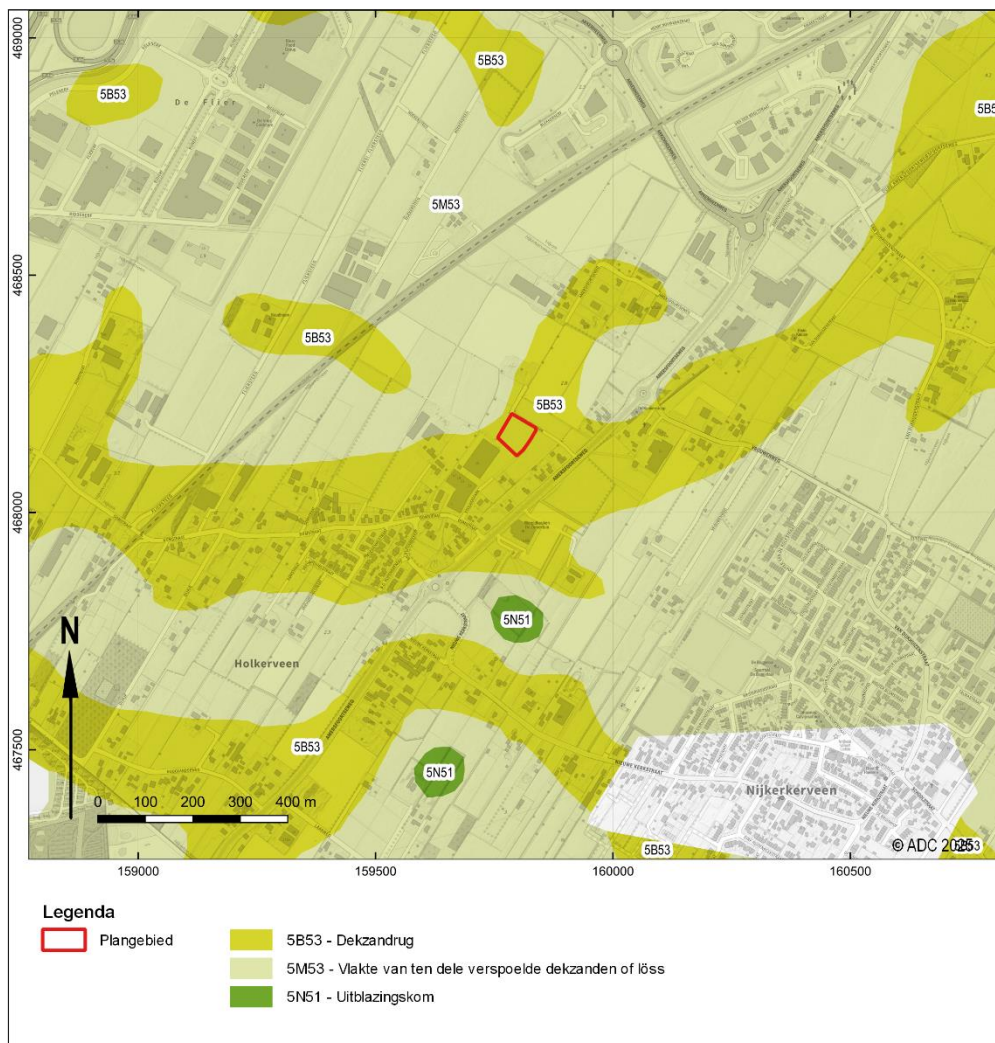
Op hoogtegegevens van het AHN is de dekzandrug waar het plangebied op ligt, voor een deel te herkennen. Het maaiveld in het plangebied ligt tussen de 3 en 4 m +NAP (afb 9). Hiermee bevindt het plangebied zich op ongeveer dezelfde hoogte als andere percelen op de dekzandrug.

Op basis van de bodemkaart bevindt het plangebied zich in een zone met laarpodzolgronden (afb 8). De laarpodzolgrond heeft een 30 tot 50 cm dikke A-horizont. Onder de A-horizont bevindt zich een sterk of minder sterk ontwikkelde B-horizont. De C-horizont bevindt zich op een diepte van ca. 70 cm -mv.

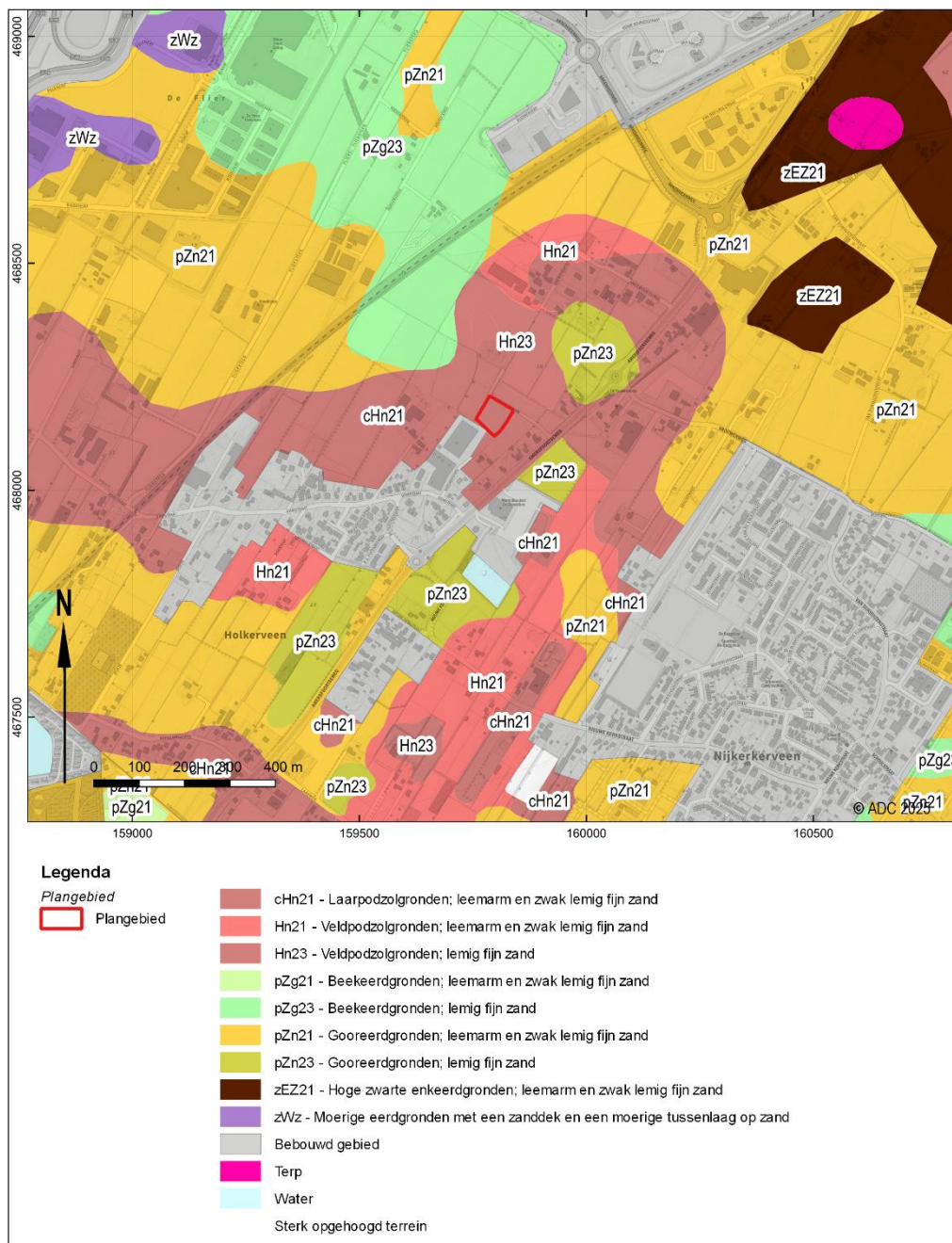
De bodem heeft in het plangebied naar verwachting grondwatertrap VI. In het plangebied ligt de gemiddeld hoogste grondwaterstand 54 cm onder het maaiveld ligt en de gemiddeld laagste grondwaterstand 142 cm onder het maaiveld ligt.

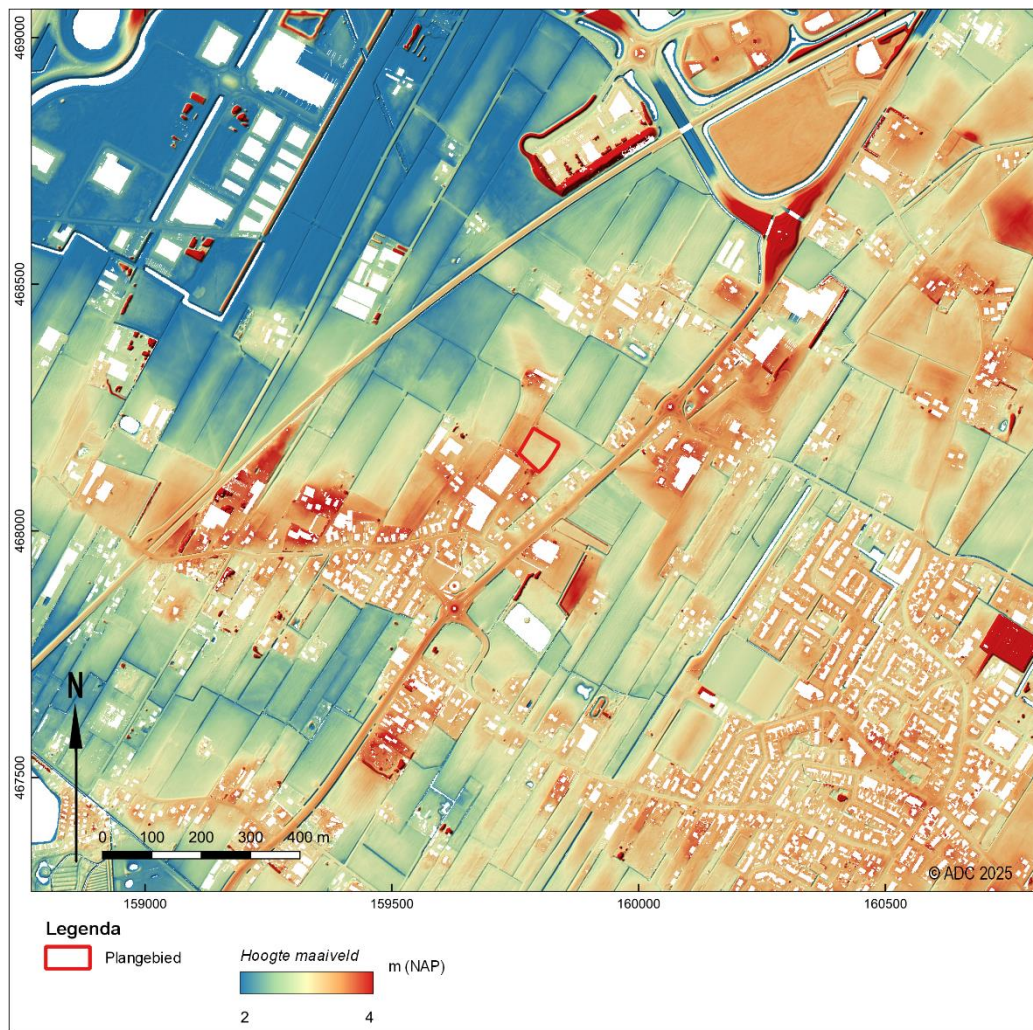
Afb. 6. Het plangebied op de geologische kaart 2021 (DINOloket.nl)

Afb. 7. Het plangebied op de Geomorfologische kaart schaal 1:50.000 (BRO)

Afb. 8. Het plangebied op de Bodemkaart schaal 1:50.000 (BRO)

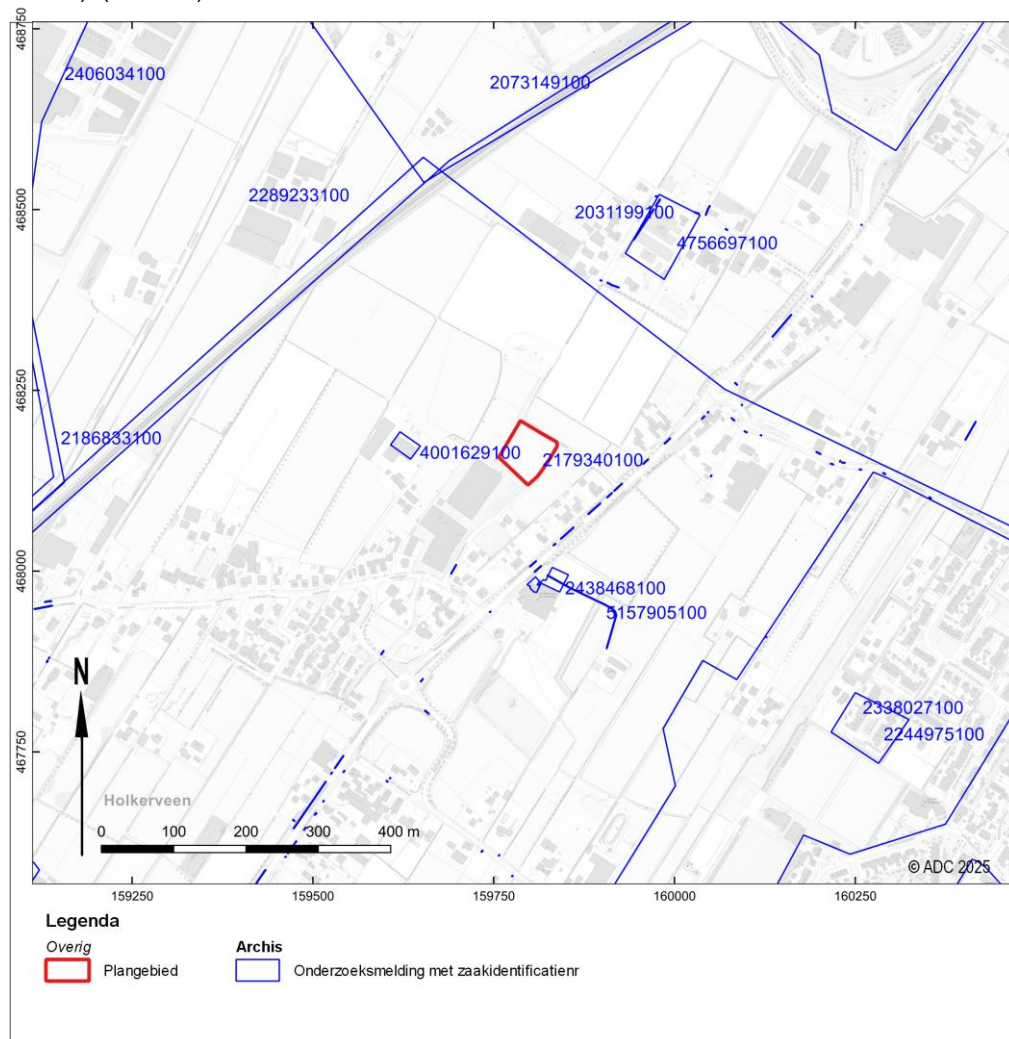

Afb. 9. Het plangebied op de kaart van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN4)

2.3.3 Beschrijving van bekende archeologische waarden

In het onderzoeksgebied bevinden zich geen behoudenswaardige archeologische terreinen (AMK-terreinen). (afb. 10.).

Afb. 10. Het plangebied op een kaart met onderzoeksmeldingen uit Archis3.1 (RCE 2025)

In het Archeologisch Informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Archis3.1, staan binnen het onderzoeksgebied enkele archeologische onderzoeken geregistreerd.

Binnen het onderzoeksgebied zijn in ARCHIS echter geen vondstlocaties aangetroffen. Verder is de Archeologische Kroniek Provincie Utrecht is geraadpleegd, in het plan- en onderzoeksgebied zijn geen artefacten bekend.⁹ Ook bij Centrum voor de Archeologie zijn geen aanvullende vondsten bekend.¹⁰ Tenslotte zijn bij Portable Antiquities of the Netherlands in de nabijheid van het plangebied geen vondsten bekend.¹¹

Tabel 3. Archeologische onderzoeken uitgevoerd in het onderzoeksgebied

⁹ <https://www.archeologischdepotutrecht.nl/vindplaatsen/>

¹⁰ Contact met [redacted] op 28-08-2025.

¹¹ Contact met [redacted] op 01-09-2025.

Archis 3 zaakidentificatie	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
243 864 8100 ¹²	Bureauonderzoek en karterend booronderzoek	In het plangebied is een dik puinpakket aangetroffen. Er zijn boringen in een weiland gezet dat 40-90 cm lager ligt. Op basis van deze boring is geconcludeerd dat de podzolbodem verploegd is, waardoor mogelijke archeologische vindplaatsen zijn verstoord.	Vrijgave
400 162 9100 ¹³	Bureauonderzoek en karterend booronderzoek	De natuurlijke podzolgrond is in het hele plangebied verstoord. Eventuele archeologische vindplaatsen zouden hierdoor verloren zijn gegaan.	vrijgave
515 790 5100 ¹⁴	Bureauonderzoek	Betreft een tracé onderzoek: Binnen het onderzoeksgebied worden geen intacte archeologische resten verwacht. Door de geringe werkbreedte en diepte van de voorgenomen graafwerkzaamheden zal de schade aan eventuele archeologische vindplaatsen gering zijn.	Vrijgave
475 669 7100 ¹⁵	Bureauonderzoek en verkennd booronderzoek	Boven de C-horizont is een 80-130 cm dik zandpakket aangetroffen. Dit is geïnterpreteerd als een recent omgewerkt en deels opgebracht pakket. De oorspronkelijke podzolbodem is geheel verstoord geraakt, waardoor de kans op een sporenniveau klein wordt geacht. In het noordelijke gedeelte van het plangebied is tot 80 cm -mv verstoord.	Bij ingrepen die minder diep reiken dan 80 cm -mv wordt vrijgave geadviseerd. Bij diepere grondwerkzaamheden in het noordelijke gedeelte van het plangebied wordt archeologische begeleiding geadviseerd.

Bewoningsgeschiedenis

Het plangebied is gelegen in de Gelderse vallei. Het gebied kent een lange bewoningsgeschiedenis. Vanaf het laat-paleolithicum tot de midden Bronstijd is het gebied dun bevolkt. Archeologische resten van kampementen van jagers en verzamelaars zijn verspreid over de dekzandhoogten in de vallei aangetroffen. Eén kilometer ten oosten van het plangebied is een jachtkamp uit het Mesolithicum bekend.¹⁶ Vuursteenvindplaatsen kenmerken zich door een vuursteenspreiding aan het oppervlakte ook is het mogelijk ondiepe haardkuilen aan te treffen. In situ sporen worden onder een eventueel plaggende verwacht.

Met de introductie van de landbouw treed er een verandering op in het bewoningspatroon, de boeren uit het Neolithicum en de Bronstijd hebben in deze periodes een voorkeur voor de vallei randen. Tegen het einde van de Bronstijd en het begin van de IJzertijd trekt men naar het, voorheen dun bevolkte, laagland. In de IJzertijd was het lagergelegen een dichtbevolkt nederzettingslandschap. In de vroeg Romeinse tijd lijkt men als gevolg van een vernatting van het landschap weer met name de hogere delen van de dekzandhoogten te hebben opgezocht en werd

¹² Schorn 2015.

¹³ RCE 2018.

¹⁴ Vosselman 2022.

¹⁵ Bouter & Beckers 2020.

¹⁶ Scholte Lubberink et al 2015.

het laaggelegen landschap verlaten. Vanaf de Vroege Middeleeuwen worden de lager gelegen delen van het landschap in verschillende fasen ontgonnen.¹⁷

2.3.4 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

Tabel 4. Overzicht van de historische situatie

Bron	Jaartal	Historische situatie
Kadastrale minuut ¹⁸	1811-1832	Bouwland
Topografische Militaire Kaart ¹⁹	1850	Bouwland
Bonnekaart	1891	Bouwland, weg & weiland
Topografische kaart	1933	Bebouwing & weg
Topografische kaart	1954	Bebouwing & weg
Topografische kaart	1984	Bouwland
Topografische kaart ²⁰	1996	Bouwland & weiland

Historisch kaartmateriaal

Het plangebied maakt rond 1811-1832 deel uit van vier percelen, alle percelen zijn in deze periode in gebruik als bouwland. Op de topografische militaire kaart is het plangebied in gebruik als bouwland. Rond 1891 is opgedeeld door een weg, het noordelijke deel wordt gebruikt als bouwland terwijl het zuidelijke deel als weiland wordt gebruikt. Vanaf 1933 is het plangebied onderdeel van een woonwijk, het is gedeeltelijk bebouwd en langs de noordoostelijke en zuidoostelijke rand een weg aangelegd. Rond 1984 is de bebouwing gesloopt en is het in gebruik als bouwland. In 1996 is het in twee delen opgedeeld, het noordelijke deel is in gebruik als weiland, terwijl het zuidelijke deel in gebruik is als weiland.

De GIS-kaart Koude Oorlog 1945-1991 is geraadpleegd, in het plan- en onderzoeksgebied zijn geen bijzonderheden gemeld.²¹ Hiernaast is de Archeologische Kroniek Provincie Utrecht geraadpleegd, in het plan- en onderzoeksgebied zijn geen artefacten bekend.²²

¹⁷ Scholte Lubberink et al 2015.

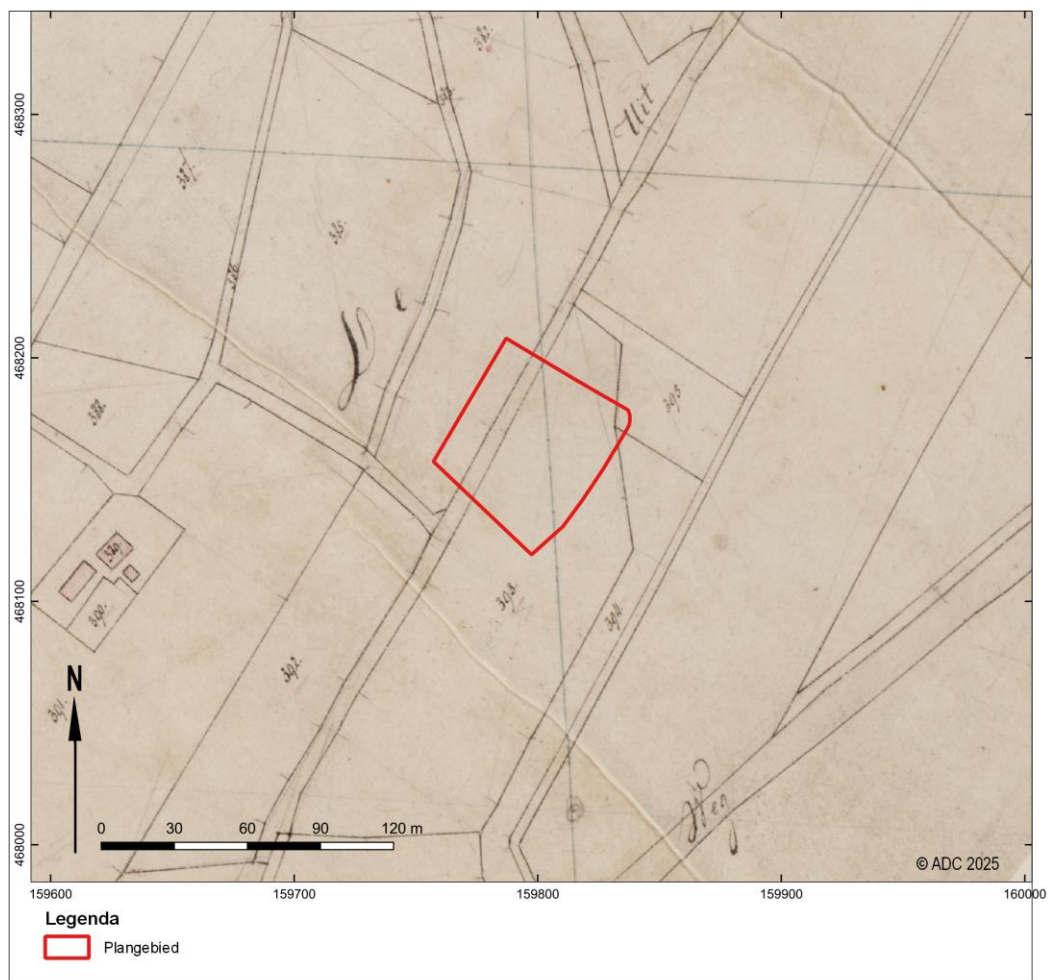
¹⁸ beeldbank.cultureelerfgoed.nl

¹⁹ topotijdreis.nl

²⁰ topotijdreis.nl

²¹ <https://coehoorn.nl/kaarten/gis-kaarten/gis-kaart-koude-oorlog/>

²² <https://www.archeologischdepotutrecht.nl/vindplaatsen/>

Afb. 11. Het plangebied op de Kadastrale minuut uit 1811 - 1832 (beeldbank.cultureelerfgoed.nl)

Afb. 12. Het plangebied op de Bonnekaart en topografische kaart uit verschillende periodes (topotijdreis.nl)

2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie

De eerste, voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag *“Zijn in het plangebied archeologische waarden aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?”* kan als volgt worden beantwoord:

Op basis van het bureauonderzoek is een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. Het plangebied ligt in Nijkerkerveen, gemeente Nijkerk, in het dekzandlandschap van de Gelderse Vallei. De ondergrond ter plaatse bestaat uit dekzandafzettingen en het plangebied zelf ligt op een dekzandrug. Dergelijke dekzandruggen hebben een hogere ligging in het landschap waardoor het in het verleden gunstige vestigingsplaatsen in het landschap vormden.

Sporen uit het Paleolithicum en Mesolithicum kunnen uit vuurstenen artefacten, en ondiepe haardkuilen bestaan. Deze worden onder een eventueel plaggendeak vanaf de top van de podzolbodem verwacht. Sporen van het Neolithicum tot de Vroege Middeleeuwen kunnen bestaan uit een cultuurlaag, aardewerk fragmenten, gebruiksvoorwerpen of grondsporen als paalkuilen. Deze sporen worden verwacht onder het plaggendeak vanaf de top van de podzolbodem. Vanaf de Vroege Middeleeuwen wordt een aanvang gemaakt met de ontginning van de lagere delen van de Gelderse Vallei. Sporen vanaf de Late Middeleeuwen zijn vergelijkbaar aan de eerdere periode, deze kunnen echter al vanaf het maaiveld worden verwacht.

Samenvattend kan gesteld worden dat voor het plangebied sprake is van een hoge verwachting voor de aanwezigheid van bewoningssporen uit de periode vanaf het Paleolithicum. Dit vanwege de ligging op een dekzandrug. Gezien het feit dat het niveau waarop sprake kan zijn van de aanwezigheid van archeologische waarden relatief dicht aan de oppervlak ligt kan het zijn dat grondroerende activiteiten in het verleden, zoals de aanleg van bebouwing, tot verstoring van archeologische waarden hebben geleid.

De beantwoording van de tweede onderzoeksvraag *“Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?”* is als volgt:

Het plangebied is nog niet voldoende onderzocht. Om de kans op de aanwezigheid van archeologische resten te bepalen is vooral het verwerven van inzicht in de bodemopbouw en de mate van intactheid daarvan van belang. Geadviseerd wordt daarom een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek uit te voeren.

3 Inventariserend Veldonderzoek

3.1 Verkennend booronderzoek: doel- en vraagstelling

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen en waar nodig aanvullen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde archeologische gespecificeerde verwachting.

Het verkennend booronderzoek leidt tot beantwoording van de volgende onderzoeksvragen:

- *Wat is de geomorfologische situatie en de geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied?*
- *Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?*
- *Zijn er archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden of lagen aanwezig in het plangebied?*
- *Zo ja, op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP?*
- *Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?*
 - Zo ja:
 - *Op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP zijn deze archeologische indicatoren aangetroffen?*
 - *Wat is de horizontaal ruimtelijke spreiding van deze archeologische indicatoren?*
 - *Wat is de aard en ouderdom van deze indicatoren?*
- *In welk opzicht kan op basis van het veldonderzoek de archeologische verwachting worden bijgesteld?*
- *In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

3.2 Methode

Het inventariserend veldonderzoek bestaat uit een verkennend booronderzoek. De werkwijze is gericht op het in kaart brengen van de bodemopbouw en het vaststellen van (grootschalige) verstoringen, waarbij tevens rekening is gehouden met de aard en de diepte van de geplande ingrepen.

Op 12 september 2025 is een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld, waarin de werkwijze van het onderzoek is vastgelegd. Het PvA is ter beoordeling voorgelegd aan de adviseur van de gemeente Nijkerk en op 15 september 2025 goedgekeurd.

Voor het beantwoorden van de genoemde onderzoeksvragen is de volgende onderzoeksmethode toegepast:

Tabel 5. Beschrijving van de onderzoeksmethode

aantal boringen:	5
boorgrid:	Geen, verspreid over het plangebied
diepte boringen:	Tot minimaal 0,30 m in de top van de C-horizont, of maximaal 2,0 m -mv
boormethode:	Edelmanboor met diameter 7 cm (handmatig)
waarnemingstechniek:	versnijden en/of verbrokken

De lithologische en bodemkundige kenmerken van de boringen zijn beschreven conform respectievelijk NEN 5104²³ en het Systeem voor de bodemclassificatie voor Nederland, de hogere niveaus²⁴ en vastgelegd middels het invoerprogramma Deborah. De X- en Y-coördinaten en maaiveldhoogtes zijn ingemeten met een RTK-DGPS met een nauwkeurigheid van 1 cm.

²³ [] 2005; Nederlands Normalisatie-Instituut 1989.

²⁴ [] *et al.* 1989.

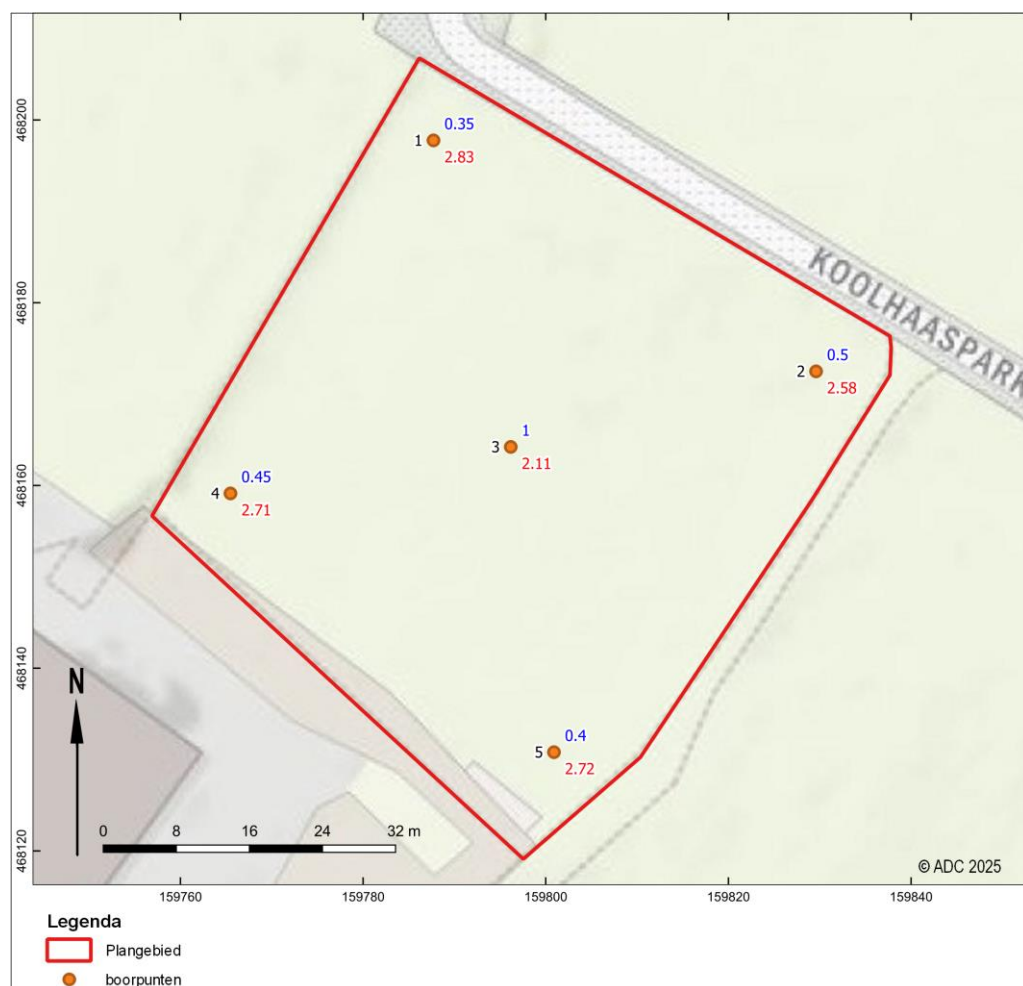

Hoewel een verkennend booronderzoek niet als primair doel het opsporen van archeologische vindplaatsen en indicatoren heeft, is het opgeboorde sediment wel gecontroleerd op het voorkomen van archeologische vondsten en indicatoren zoals houtskool, verbrande leem en fosfaat. Deze zijn opgenomen in de boorbeschrijvingen. Tijdens het veldonderzoek zijn geen monsters genomen. Het veldwerk is in twee fasen uitgevoerd, aangezien het onderzoek tijdens de tweede boring (boring 2) werd onderbroken door enkele ontstemde omwonenden. Tijdens de uitvoering van de overige boringen werd het veldwerk begeleid door een tweetal projectverantwoordelijken van de gemeente Nijkerk. Gedurende deze tweede fase is vergeten boring 2 opnieuw tot in de zekere C-horizont te zetten. Hierdoor is de interpretatie van het diepst opgeboorde niveau niet met 100% zekerheid genoteerd.

3.3 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

3.3.1 Lithologische en bodemkundige beschrijving

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 13. De boorgegevens worden gepresenteerd in bijlage 1.

Afb. 13. Boorpuntenkaart met in blauw de top van de C-horizont tov mv, en in rood de hoogte tov NAP.

De ondergrond in het plangebied bestaat uit lichtgeel-grijs, zeer fijn, zwak tot matig siltig zand. Hierin zijn enkele ijzervlekken aanwezig en sporadisch enkele kleine grindjes. Dit is geïnterpreteerd

als de C-horizont, bestaand uit dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden). De top hiervan ligt tussen 0,35 m en 0,50 m -mv (2,60 m tot 2,80 m +NAP).

Het dekzand gaat abrupt over naar een pakket donkerbruin-grijs, zwak siltig, matig humeus, zeer fijn zand. Hierin komen wortels van de huidige begroeiing voor en sporadisch een klein puinfragment. Dit is geïnterpreteerd als de bouwvoor. In boring 2 ligt tussen de bouwvoor en het onverstoord dekzand een verstoord niveau bestaand uit lichtgrijs-bruin, zwak siltig, zeer fijn, zwak humeus zand met zandbrokken.

Boring 3 wijkt af van de hierboven beschreven bodemopbouw. In deze boring ligt de top van de C-horizont op 1,0 m -mv (2,10 m +NAP). Hierboven ligt een 0,25 m dikke laag donkergrijs-zwart, zwak siltig, sterk humeus zand. Dit geïnterpreteerd als slootvulling. Op 0,75 m -mv (2,35 m +NAP) gaat dit over in een niveau dat sterk lijkt op de afdekkende bouwvoor, maar met enkele puinfragmenten, grindjes en zandbrokken als toevoegingen. Dit is de grond die is gebruikt om de sloot te dempen.

Afb. 14. Foto boring 3, met de humeuze slootvulling op het bleke dekzand

Ter hoogte van boring 5 is een profielput gegraven om een duidelijkere doorsnede van de lagen boven het dekzand te krijgen. In de profielput was geen duidelijke onderverdeling of stratigrafie zichtbaar. Er lijkt geen sprake te zijn van een ouder plaggendek in het plangebied. De bodemopbouw zoals aangetroffen in boring 5 is bevestigd.

Afb. 15. Foto van de gegraven profielput ter hoogte van boring 5

3.3.2 Interpretatie

Er zijn geen aanwijzingen voor een podzolbodem aangetroffen tijdens het onderzoek. Hierdoor is de mate van intactheid van de top van de C-horizont niet met zekerheid vast te stellen. Ook ligt het plangebied op de flank van een dekzandrug. De zones die meest aantrekkelijk waren voor bewoning in het verleden lagen op de hogere delen van de rug. Er zijn dus geen directe of indirecte aanwijzingen voor archeologische resten uit de prehistorie of Romeinse Tijd en Vroege Middeleeuwen.

Verder zijn geen aanwijzingen voor een fasering in het plaggendek boven het dekzand aanwezig. Langs het Koolhaaspark zijn geen aanwijzingen voor resten van de historische bebouwing herkend. Hiermee zijn ook geen aanwijzingen voor resten uit de Late Middeleeuwen of Nieuwe Tijd aangetroffen in het plangebied. De archeologische verwachting voor het gehele plangebied kan daarom worden bijgesteld naar laag.

3.4 Conclusies

De in paragraaf 3.1 gestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de bereikte resultaten als volgt worden beantwoord:

- *Wat is de geomorfologische situatie en de geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied?*

De ondergrond in het plangebied bestaat uit een C-horizont van dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden). Dit wordt abrupt afgedekt door het humeus pakket van de bouwvoor. In een boring is een kleine sloot aangeboord. In een andere boring ligt tussen het onverstoorte dekzand en de bouwvoor een laag met omgewerkte grond. De top van de C-horizont ligt tussen 0,35 m en 0,50 m -mv (2,60 m tot 2,80 m +NAP). Ter hoogte van de sloot is C-horizont tot 1,0 m -mv (2,10 m +NAP) afgegraven.

-
- *Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?*
De mate van verstoring van de top van de C-horizont is niet te bepalen.
 - *Zijn er archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden of lagen aanwezig in het plangebied?*
Er is geen potentieel archeologisch niveau aangetroffen.
 - *Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?*
Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen tijdens het onderzoek.
 - *In welk opzicht kan op basis van het veldonderzoek de archeologische verwachting worden bijgesteld?*
De archeologische verwachting kan worden bijgesteld naar laag voor alle archeologische periodes.
 - *In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?*
De exacte verstoringsdiepte van de geplande ontwikkelingen is momenteel nog niet bekend. Gezien de lage verwachting voor archeologische resten is de mate van bedreiging ook te zien als laag.
 - *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*
Met het uitgevoerde onderzoek is het plangebied voldoende onderzocht. Er wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

4 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is altijd mogelijk dat tijdens grondwerkzaamheden onverwacht archeologische vondsten aan het licht komen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van de grondwerkzaamheden te wijzen op de plicht deze zogenoemde toevalsvondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet. De melding dient behalve bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) tevens plaats te vinden bij de gemeente Nijkerk.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Literatuur

- _____, _____, _____ & _____, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland : de hogere niveaus*. Wageningen.
- _____, 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport NITG _____).
- Normalisatie-Instituut, Nederlands**, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*. Delft.
- SIKB**, 2022: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA)*. Gouda.
- TNO**, 2013: *Lithostratigrafische Nomenclator van de Ondiepe Ondergrond, versie 2013*.
- Wageningen Environmental Research**, 2023: *Bodemkaart van Nederland V2023-1*.
<https://www.broloket.nl/ondergrondmodellen>
- Wageningen Environmental Research**, 2023: *Geomorfologische Kaart van Nederland V2023-01*.
<https://www.broloket.nl/ondergrondmodellen>
- _____, 2015: *Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek karterende fase _____ te Nijkerkerveen*. Zevenaar.
- _____, 2022: *Plangebiedglasvezeltracé Zwarteboek – Terschuur – Nijkerkerveen, gemeente Nijkerk: archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek*. Weesp.
- Rijksdienst Cultureel Erfgoed**, 2018: *Eerste bevindingen / einde veldwerk*. Amersfoort.
- _____, 2020: _____ te Nijkerkerveen, gemeente Nijkerk, *Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek*. Amersfoort.
- _____, 2014: *Archeologische monumentenzorg in de gemeente Nijkerk*. Weesp.
- _____, _____, 2015: *Op het Kruispunt van de vier windstreken Synthese Oogst voor Malta onderzoek de Gelderse Vallei (Utrechts-Gelders zandgebied)*. Amersfoort.

Geraadpleegde websites

<https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>
<https://archaeology.datastations.nl/>
<https://archis.cultureelerfgoed.nl/>
<https://bagviewer.kadaster.nl>
<https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/>
<https://www.broloket.nl/ondergrondmodellen/kaart>
<https://maps.bodemdata.nl>
<https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/>
<https://www.bodemloket.nl>
<https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>
<https://www.ikme.nl>
<https://www.kadaster.nl/>
<https://www.topotijdreis.nl>
<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl/>

Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1. Locatie van het plangebied
- Afb. 2. Detailkaart van het plangebied
- Afb. 3. De Beleidskaart van de gemeente Nijkerk
- Afb. 4. Het plan- en onderzoeksgebied.
- Afb. 5. Toekomstige situatie in het plangebied
- Afb. 6. Het plangebied op de geologische kaart 2021 (DINOloket.nl)
- Afb. 7. Het plangebied op de Geomorfologische kaart schaal 1:50.000 (BRO)
- Afb. 8. Het plangebied op de Bodemkaart schaal 1:50.000 (BRO)
- Afb. 9. Het plangebied op de kaart van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN4)
- Afb. 10. Het plangebied op een kaart met onderzoeksmeldingen uit Archis3.1 (RCE 2025)
- Afb. 11. Het plangebied op de Kadastrale minuut uit 1811 - 1832 (beeldbank.cultureelerfgoed.nl)
- Afb. 12. Het plangebied op de Bonnekaart en topografische kaart uit verschillende periodes (topotijdreis.nl)
- Afb. 13. Boorpuntenkaart met in blauw de top van de C-horizont tov mv, en in rood de hoogte tov NAP.
- Afb. 14. Foto boring 3, met de humeuze slootvulling op het bleke dekzand
- Afb. 15. Foto van de gegraven profielput ter hoogte van boring 5

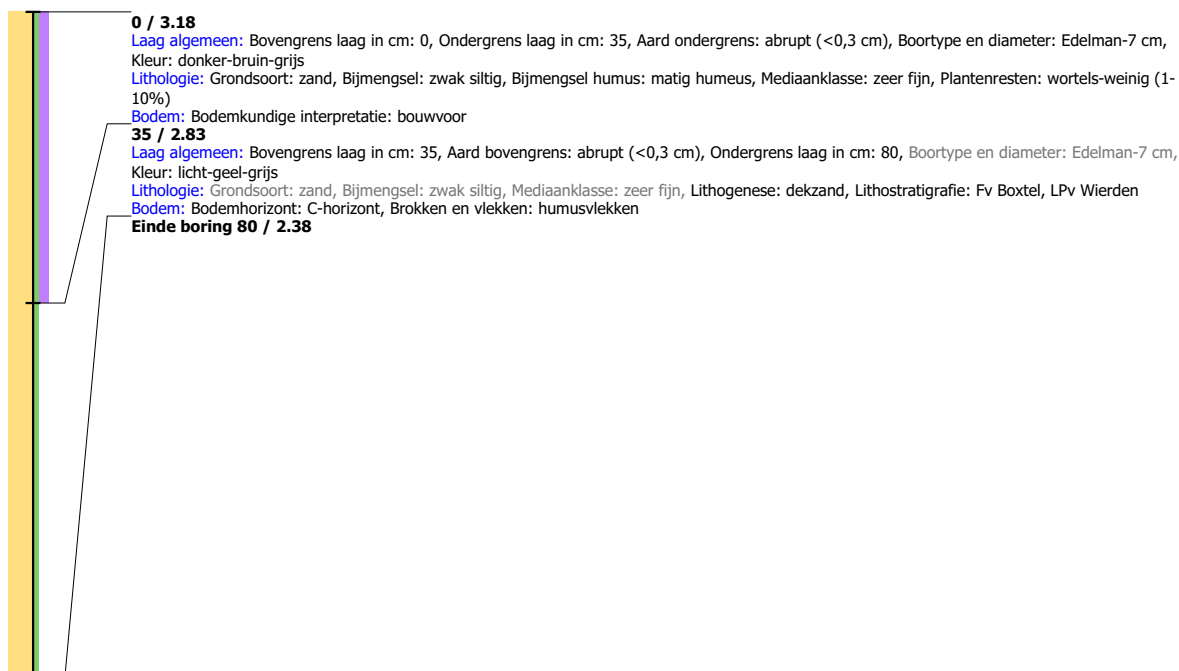
- Tabel 1. Overzicht van de verschillende perioden.
- Tabel 2. Aardwetenschappelijke informatie in het plangebied
- Tabel 3. Archeologische onderzoeken uitgevoerd in het onderzoeksgebied
- Tabel 4. Overzicht van de historische situatie
- Tabel 5. Beschrijving van de onderzoeksmethode

Bijlagen

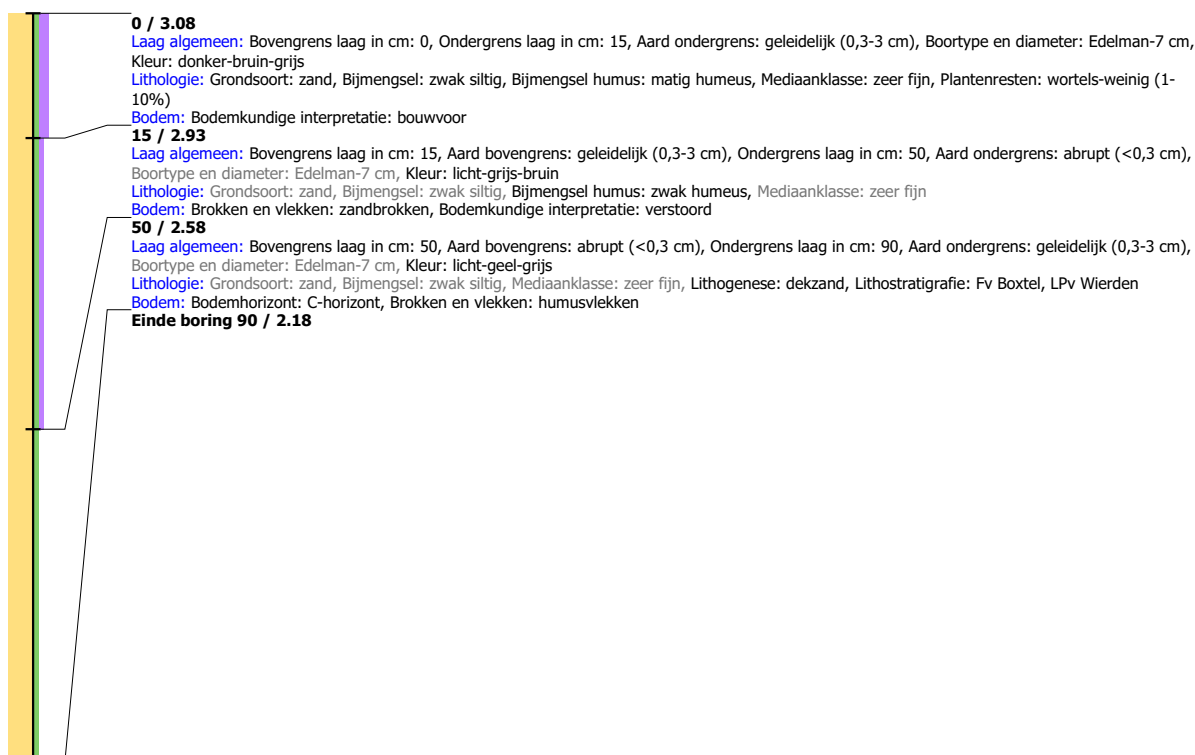
Boring: 003682_1

Kop algemeen: Projectcode: 003682, Boornummer: 1, Beschrijver(s): GN, Datum: 18-09-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 80
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 159787.71, Y-coördinaat in meters: 468197.78, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 3.18, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Nijkerk, Opdrachtgever: ██████████, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

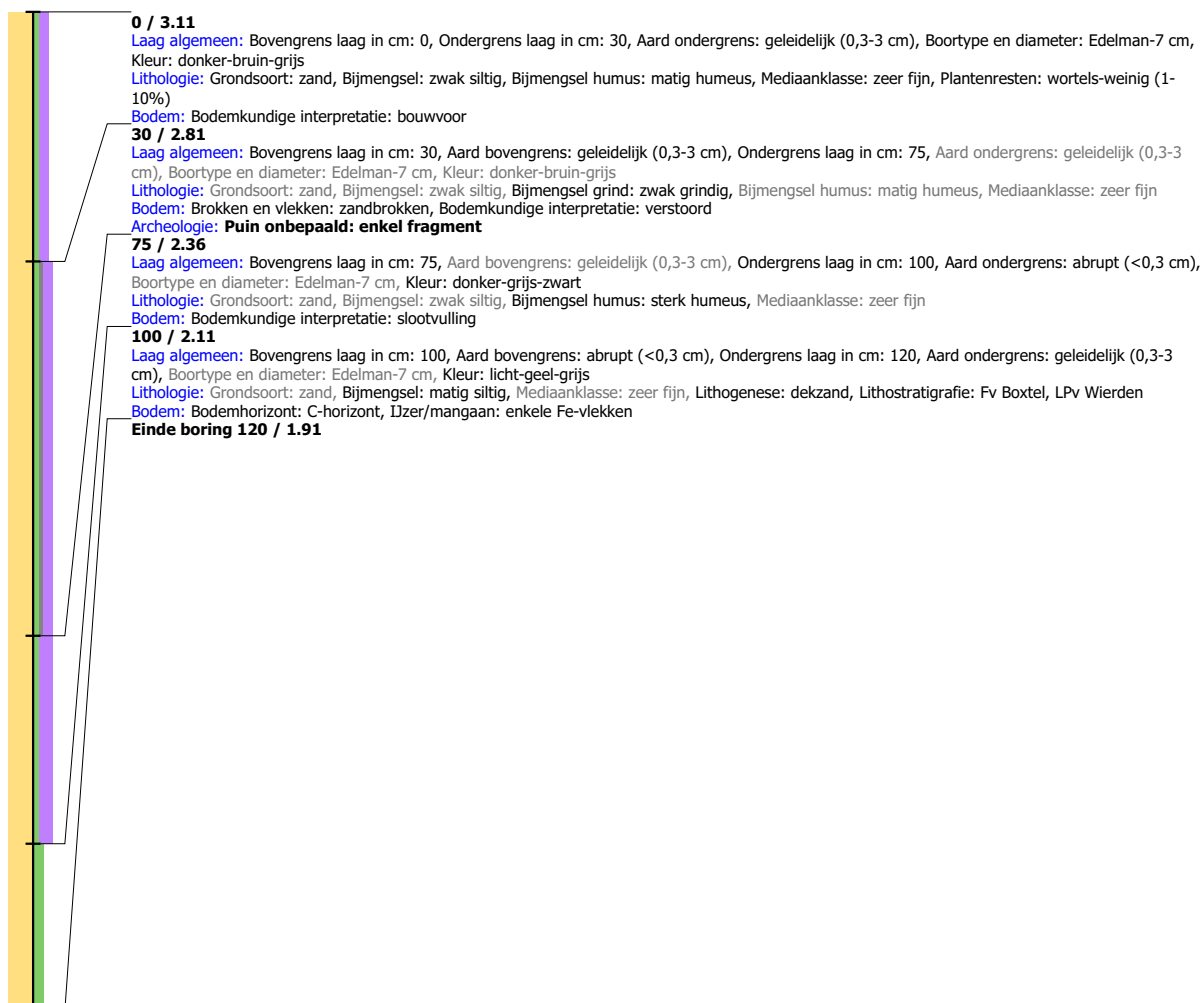
Boring: 003682_2

Kop algemeen: Projectcode: 003682, Boornummer: 2, Beschrijver(s): GN, Datum: 18-09-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 90
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 159829.6, Y-coördinaat in meters: 468172.5, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 3.08, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Nijkerk, Opdrachtgever: ██████████, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

Boring: 003682_3

Kop algemeen: Projectcode: 003682, Boornummer: 3, Beschrijver(s): GN, Datum: 18-09-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 120
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 159796.17, Y-coördinaat in meters: 468164.23, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 3.11, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Nijkerk, Opdrachtgever: ██████████, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

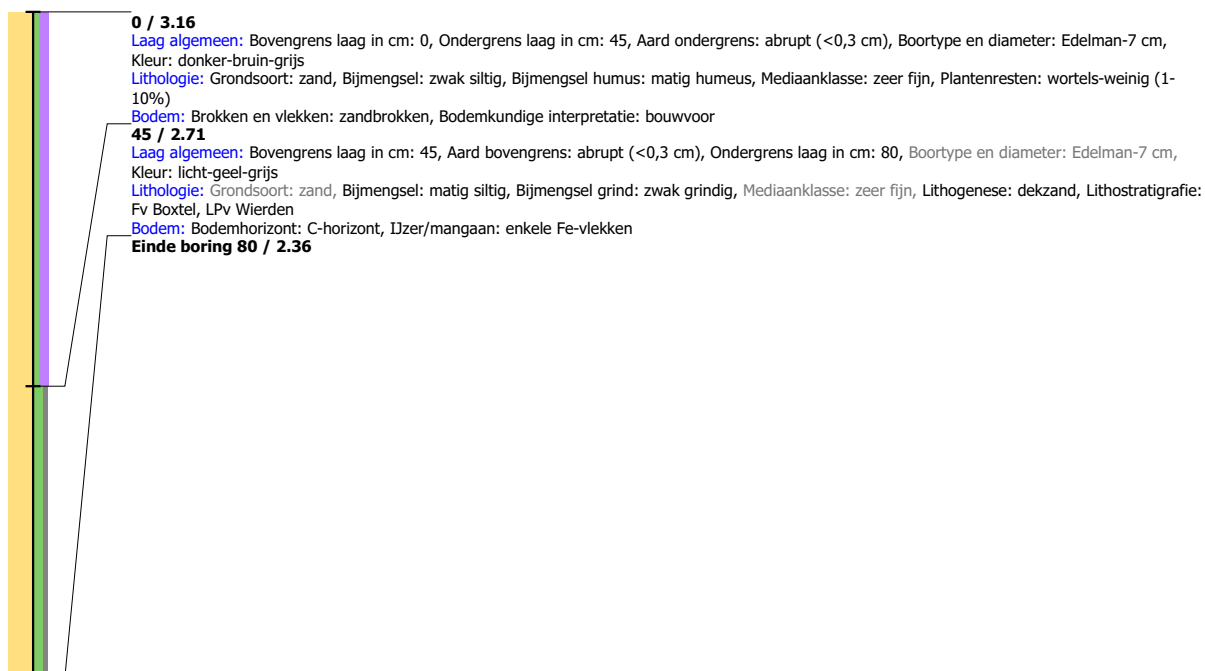

Boring: 003682_4

Kop algemeen: Projectcode: 003682, Boornummer: 4, Beschrijver(s): GN, Datum: 18-09-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 80

Coördinaten: X-coördinaat in meters: 159765.48, Y-coördinaat in meters: 468159.14, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 3.16, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS

Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Nijkerk, Opdrachtgever: ██████████, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

Boring: 003682_5

Kop algemeen: Projectcode: 003682, Boornummer: 5, Beschrijver(s): GN, Datum: 18-09-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 100
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 159800.9, Y-coördinaat in meters: 468130.82, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 3.12, Precisie hoogte: 1 cm, Referentieveld hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Gelderland, Gemeente: Nijkerk, Opdrachtgever: ██████████, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

